

Беларуская Дзяржаўная і Універсітэцкая Вібліятэка.

(З гутаркі з загадчыкам В. Д. і У. Вібліятэкі т. Сіманюскага).

Згодна з плянамі арганізацыі Беларускай Дзяржаўнай і Універсітэцкай Вібліятэкі, яна павінна зьяўляцца нейтральным краёвым кітаўцам, адначасна вышэйняючым ды фундаментальнай акадэмічнай Вібліятэкай пры галоўнай вышэйшай школе Беларусі і разам з дзяржаўнай бібліятэкай. Гэта праект цэнтралізацыі кнігаборнага справы на Беларусі. Апрача гэтага быў і другі праект—арганізацыі трох «цэнтральных» бібліятэк: 1) цэнтральнай беларускай (на беларусказнаўству), 2) цэнтральнай бібліятэкай бібліятэчнай сеткі, на якую роль прэтэндавала Цэнтральная Гародзкая Вібліятэка ім. Пушкіна і 3) фундаментальнай універсітэцкай. Пры беднасці Савецкай Федэрацыі вайкамі і матэрыяльнымі рэсурсамі гэта зьявілася б нерацыянальным і непрадуктыўным рашчэннем арганізацыйных сілаў, матэрыяльных і кніжных фондаў. Дзеся гагага ў канцы канцоў быў прынят праект цэнтралізацыі бібліятэчнай справы Беларусі (праект т. Сіманюскага). Рэальнае ажыццяўленьне гэтага праекту стала магчымым толькі дзякуючы падтрыманню яго рэктарам В. Д. Ун—ту т. Шчэптай і загадчыкам Акцэнтру НКЛ т. Некрашэвічам. 1 мая г. г. Вібліятэка была афіцыйна адчынена ў новым памяшканні, як Дзяржаўная і Універсітэцкая бібліятэка Беларусі. Канчатковае афармленьне В. Д. і У. Вібліятэкі было ўчэнена дэкрэтам Рады Народных Камісараў Беларусі ад 13 верасня г. г.

Асаўнымі кніжнымі фондамі Вібліятэкі зьявіліся неарганізаваныя кнігаборны Наркамату Асьветы Беларусі, сабраныя ім у часе рэвалюцыі (да 40.000 тамоў), бібліятэка б. Духоўнай Сямінары (да 20.000) і шэраг другіх значных напаўненняў. Пры дапамозе Цэнтральнага Вызнаўчага Камітэту Беларусі, да ўважна адносіўся да патрэб бібліятэкі, былі пакзам закуплены азад. Е. Крэкага, праф. Н. Явчука, праф. П. Жуковіча, І. Карнілава, О. Дзьмі і др. Наабольш значныя ажвераваныя кнігамі Вібліятэка атрымала ад Управы Заможнага Гандлю Беларусі і ад д-ра Гурвіча з Ёль-Ёрку (д-р Гурвіч

родом з Менску). Усяго за год бібліятэка атрымала каля 100.000 тамоў, з якіх да 25 кастрычніка зарээстравана 89.000 т.

Важным фактам у справе напаўнення Беларускай Дзяржаўнай і Універсітэцкай Вібліятэкі зьяўляецца Расейская Кніжная Палата, ад якой Вібліятэка дастае адзін экзэмпляр усіх выдаўаньняў, выходзячых у межах Савецкай Федэрацыі.

За першы год свайго існаваньня бібліятэка ашчэ ня выйшла з прыяду павышанага першапачатковага росту і ашчэ ня выдэрыстала ўсіх магчымаўцаў напаўнення. Можна спадзявацца, што ў наступным вучэбным годзе Вібліятэка падвоіць лік кніжак і станецца праўдавым кніжным цэнтрам Беларусі.

Важнай галінай працы Вібліятэкі зьяўляецца ўладаньне Беларускай картатэкай—картачнага каталёгу усіх калі-небудзь вайшаўшых кніжак на беларуску, альбо аб Беларусі. Гэтай працай займаецца Беларускае бібліаграфічнае бюро пры Вібліятэцы.

Трэба таксама ўспамінуць аб Беларускай Кніжнай Палаче, якая існуе пры Вібліятэцы і атрымлівае 2 экзэмпляры усіх выдаўаньняў, выходзячых на тэрыторыі Беларускай Савецкай Рэспублікі.

Адначасна з працаю па напаўненьню Вібліятэкі, каталёгізацыі і сьстэматызацыі існуючых кніжак, Бел. Дз. і Ун. Вібліятэка старасца зданоўць запатрабаваны прафэсароў і студэнтаў В. Д. Універсітэту а таксама і ўсіх грамадзян ў неабходнай ім літэратуры. Чытальная зала Вібліятэкі пачала функцыянаваць з лістапада 1921 году. Агульны лік абанэнтаў Вібліятэкі дасягае 1500 чалавек.

Прамаючы пад увагу тую ваажную працу, якая надзецца Вібліятэкай, і тую ўвагу, з якой адносіцца да яе Праўленьне В. Д. Ун—ту, а таксама вышэйшыя дзяржаўныя органы Савецкай Беларусі, дае надзею, што ў блізкай будучыне В. Д. і Ун. Вібліятэка стане валькім кнігаборам, маючым значэньне для ўсё Беларусі.